

OKUMA BECERİLERİ

Ekolojik Ayak İzi

Metin ve Sorular

BURSA İL MİLLÎ
EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

BURSA ÖLÇME
DEĞERLENDİRME MERKEZİ

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

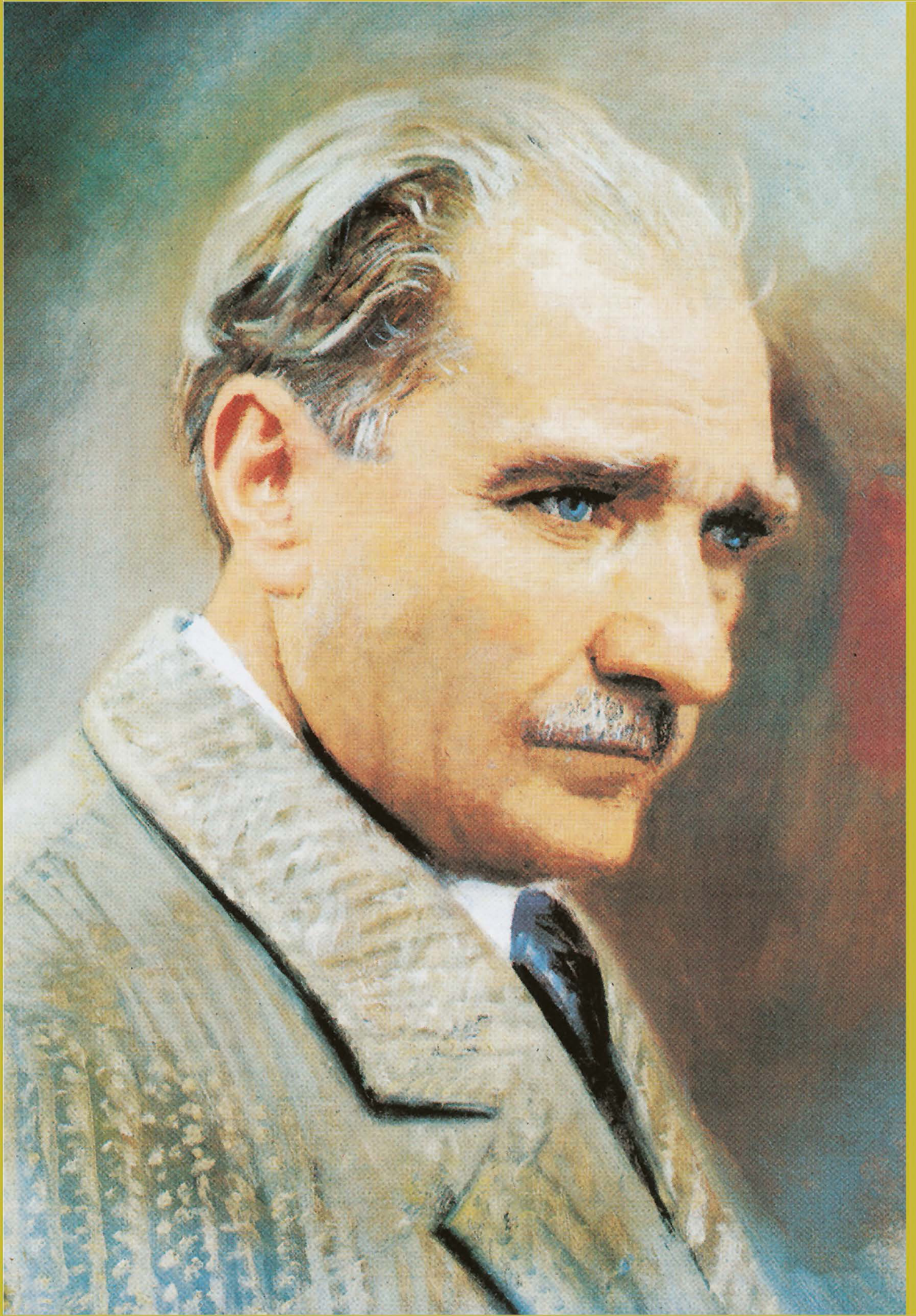
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsaî bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

Ekolojik Ayak İzimiz Kaç Numara?

Toprakta ya da karda yürürken ayağımızın büyüklüğü kadar bir ayak izi bırakırız. Buna benzer şekilde, günlük yaşamımızda tükettiğimiz su ve enerji ölçüsünde yeryüzünde de bir iz bırakırız. Çok su tüketiyor, çok yolculuk yapıyor, çok fazla yiyip içiyor ve çok elektrik harcıyorsak ekolojik ayak izimiz de o ölçüde büyük olur. Ekolojik ayak izimizi aslında yaşam tarzımız belirler. Ne yazık ki günümüzde çok sayıda insan, ihtiyacından daha çok tüketiyor ve arkasında kendi boyundan büyük ekolojik ayak izleri bırakıyor.

İşte ekolojik ayak izimizi küçültmenin birkaç basit yolu:

Gerçekten ihtiyacınız olan şeyleri alın

Her yıl cep telefonu değiştirmek, çıkan her teknolojik aleti eve toplamak, giysileri bir iki kez giyip yenisini almak doğal dengeyi olumsuz etkiler. Hepsinin üretimi için çok fazla enerji gerekiyor ve bu da dünyamızı yoruyor! Bu nedenle eşyalarınızı ve teknolojik aletlerinizi olabildiğince uzun süreler kullanmanız dünyamız için en iyisidir.

Isınmak ve serinlemek için daha az enerji harcayın

Yazın pencereleri açmak, kışın da biraz kalınca giyinmek hem masrafları azaltır hem de dünyayı kurtarır. Ayrıca çok sıcak ve uzun bir banyo yerine ılık ve kısa bir duşu tercih edebilirsiniz.

Daha az işlem görmüş, yerel olarak üretilen ve mevsimindeki yiyecekleri tüketin

Yiyeceklerin taşınması, saklanması, sofranıza gelene kadar birçok aşamadan geçmesi daha çok enerji ve kaynak tüketir. Olabildiğince yöresel ürünleri tüketmek hatta kendi sebze ve meyvenizi yetiştirmek en iyisidir.

Toplu taşımayı ve yürümeyi tercih edin

Zorunlu olmadıkça özel araç kullanmayın, yürümeyi ve bisikleti tercih edin. Böylesi hem daha sağlıklı hem daha çevrecidir.

Şarj aletlerini prizde bırakmayın

Basit bir şey gibi görünse de bu önlem de çok etkilidir. Bilgisayar, televizyon, cep telefonu ya da başka bir elektronik aygıt çalışmıyor olsa bile prizdeyken az da olsa bir miktar enerji harcamaya devam eder.

En önemlisi, tüm bunları çevrenizdekilere anlatın

Arkadaşlarınıza ama özellikle büyüklerinize durumun ne kadar ciddi olduğunu anlatın. Onları da ekolojik ayak izlerini küçültmeye davet edin, yöreklendirin.

Kullanmadığımız zaman bilgisayarları ve ışıkları kapatır, duşta gereksiz yere uzun süre kalmaz, araba yerine bisikleti ya da yürüyüşü yeğler, yörenizin yiyeceklerini tüketmeyi ve sağlıklı beslenmeyi tercih ederseniz ekolojik ayak iziniz de giderek küçülür. Bu basit ama etkili önlemler sayesinde biricik dünyamız da hepimize yeter.

Kumbara, Bahar 2017, Sayı 27

1. Ekolojik ayak izi nedir? Yazınız.

.....
.....

2. Ekolojik ayak izimizin büyümesine neden olan durumlar nelerdir? Uygun olan bütün seçenekleri işaretleyiniz.

☐	Su tüketimini artırmak
☐	Sağlıklı, az işlenmiş gıdalar tüketmek
☐	Gereksiz elektrik harcamak
☐	Toplu taşıma kullanarak seyahat etmek

3. Aşağıdakilerden hangisi ekolojik ayak izimizin büyümesine yol açmaz?

- A) Bilgisayarı olan birinin yeni tablet satın alması
- B) Kışlık montu küçülen birinin kış için yeni mont satın alması
- C) Yürüyüş ayakkabısı bulunan bir kişinin koşu için ayrı spor ayakkabı satın alması
- D) Evinde koşu bandı olan birinin evine, yeni çıkan bir koşu bandı satın alması

4. Ekolojik ayak izini küçültmek isteyen Zehra; yaz mevsiminde serinlemek, kış mevsiminde ısınmak için aşağıdaki tabloda yazılı olanlardan hangilerini yapmalıdır? İşaretleyiniz.

	Yaz Mevsimi	Kış Mevsimi
Odasının penceresini açarak odasını havalandırmalı.		
Evindeki klimayı çalıştırmalı.		
İnce, pamuklu giysiler tercih etmeli.		
Odasında bulunan vantilatörü çalıştırmalı.		
Dolabından mevsimine uygun kalın, yünlü giysiler tercih etmeli.		
Evde bulunan kaloriferin ısı derecesini ailesine yükselttirmeli.		
Odasında ısıtıcı kullanmalı.		

5. Yediği yiyecekler ile ekolojik ayak izini küçültmek isteyen Arda, tabloda bulunan hangi yiyecekleri tercih etmelidir? İşaretleyiniz. (Yiyeceklerin mevsiminde tüketildiği bilinmektedir.)

YİYECEKLER	
	Muz
	Hazır çorba
	Kivi
	Patates cipsi
	Yeşilbiber
	Domates
	Fasulye konservesi

6. Aşağıdakilerden hangisi hem çevreci hem de sağlıklı bir ulaşım şeklidir?

- A) Okul servisi ile okula gitmek
- B) Otobüsle kitap satın almaya gitmek
- C) Bisiklet ile market alışverişine gitmek
- D) Arabayla hayvanat bahçesi gezisine gitmek

7. Pili dolan elektronik cihazlarla ilgili uygulanması gereken ilk adımı yazınız.

.....

.....

8. Büyüklerimizin de ekolojik ayak izlerini küçültmeleri için onlara sunabileceğimiz önerilerden iki tanesini yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

